

Keileem en Zwerfstenen op Wieringen

'Bij de steen van Westerklijf vindt menig man zijn hartedief' en 'Denk erom, als het hondje blaft en de klok slaat en de steen draait een slag in het rond, dan blijft je mond zo staan'. Twee Wieringer spreuken die betrekking hebben op de meest opvallende kei van Wieringen, de kei van Westerklijf. Ook wordt beweerd dat de kei zich rond middernacht omdraait. De kei staat al sinds mensenheugenis op nagenoeg het hoogste punt van de heuvel van Westerklijf. Het gaat om een kwartsietische zandsteen, meestal bekend onder de naam Dalazandsteen, waarschijnlijk afkomstig van een gebied ten noorden van Stockholm of van de bodem van de Oostzee. Het opmerkelijke aan de kei is dat hij met zijn punt omhoog wijst, alsof hij door mensenhanden opgericht is. Leendertz (1921, in Flevo, jrg. 1: p. 16) schrijft echter: 'Hoe diep de steen onder den grond zit, weet men niet. Met graven kon men zijn voet niet bereiken'.

Verder is bekend dat de keileem hier zeer dicht aan het oppervlak ligt. Bij bouwwerkzaamheden bij een huis op nog geen 50 m afstand van de kei,

kwam de keileem al op 30-40 cm o.m. te voorschijn. Misschien was daarom de stand van de kei een natuurlijke, verkregen door stuwung van de keileem.

Deze gegevens vormden aanleiding voor de Historische Vereniging Wieringen een poging te ondernemen om het mysterie van de kei van Westerklijf op te lossen. Op 18 oktober 1991 werd de kei aan één zijde uitgegraven. Daarbij bleek dat de kei slechts 42,5 cm onder het maaiveld stak, en ook dat hij zich nog geheel in de zandige teelaarde bevond. De keileem werd op ongeveer 60 cm aangespit. De kei moet dus door een vroegere landbewerker zijn opgericht.

De afmetingen van de kei komen hiermee op 170x120x50 cm, waarmee de kei van Westerklijf niet langer kan wedijveren om de eer de grootste kei op Wieringen te zijn. Die eer wordt nu gedeeld door de kei bij de kerk van Oosterland (zie Laban, jrg. 1988, p. 92 van dit tijdschrift), die ongetwijfeld de zwaarste is, en de kei van Elft, met 228 cm de langste.

De uitgraving van de kei was onderdeel van de promotie van het boek 'Keileem en Zwerfstenen op Wieringen' uitgegeven door de Historische Vereniging Wieringen. Het bevat onder andere bijdragen van J. Verhofstad (gesteenten), M. Rappol (keileem), J.G. Zandstra (zwerfstenen), A.L. Longayroux (toepassingen) en J. Swaan (Zuid-erzeewerken). Tevens is een excursieroute met beschrijving opgenomen.

Leden van de Geologische Vereniging kunnen het boek (112 p., ruim 70 figuren en foto's, waarvan 12 in kleur) bestellen bij de Historische Vereniging Wieringen door overmaking van fl. 25,- op rekeningnummer 3703.31.974 Rabobank Wieringen of op het postgironummer van de bank 295861 t.n.v. Historische Vereniging Wieringen onder vermelding van 'boek Wieringen'. Deze prijs is inclusief fl. 5,- verzendkosten; ook de winkelprijs bedraagt fl. 25,-.

M.R.

De steen van Westerklijf.

